

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/2/2025
Identifikačné číslo spisu: 6421010238
Dátum vydania rozhodnutia: 09.12.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Petr Kaňa
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:6421010238.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kaňu a členov senátu JUDr. Jozefa Šutku a JUDr. Emila Dubňanského na neverejnom zasadnutí konanom 9. decembra 2025 v Bratislave, v trestnej veci obvineného V. V. pre pokračovací obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, o dovolaní obvineného V. V. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. marca 2024, sp. zn. 5To/126/2022, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sa dovolanie obvineného V. V. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej tiež „súd I. stupňa“) rozsudkom z 28. júna 2022, sp. zn. 4T/47/2021, uznal obvineného V. V. (ďalej tiež „obvinený“) zo spáchania pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

po tom, ako sa od svojho sexuálneho partnera M. P., nar. XX.XX.XXXX, s ktorým od roku 2012 do augusta roku 2016 udržiaval sexuálny vzťah najmä v motoreste „L. F.“ v katastri obce P. E., okres I. Z. O., ako aj na iných miestach v okrese Žiar nad Hronom, dozvedel, že mu diagnostikovali pohlavne prenosnú chorobu AIDS a ako diagnostikovali toto ochorenie aj jemu pri vyšetreniach v rámci hospitalizácie na infekčnom oddelení vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici začiatkom mesiaca december roku 2016, začal M. P. obviňovať, že ho mal týmto ochorením nakaziť a následne pod opakovanými a neustálymi hrozbami oznámenia ich sexuálneho vzťahu a diagnostikovaného ochorenia na políciu, manželke M. P., jeho synom, či známym z jeho podnikateľského prostredia, v období od mesiaca december 2016 až do dňa 07.10.2019 od neho postupne v pravidelných časových intervaloch požadoval finančné hotovosti vo výškach od niekoľko desiatok až do niekoľko tisíc eur za účelom odškodnenia, ale aj v súvislosti s nákladmi na liečbu a lieky, pohonné hmoty a dopravu na lekárske vyšetrenia, nákladmi na bývanie, opravu motorového vozidla, dovolenky, kúpu oblečenia a stravy, pričom M. P. mu pod uvedenými hrozbami postupne nedobrovoľne a z obavy, že by prišiel o rodinu, podnikateľskú činnosť, či dobré postavenie v spoločnosti, odovzdal:

- v presne nezistený deň v dobe od 12. 12. 2016 do 15. 12. 2016 vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici prostredníctvom tretej osoby finančnú hotovosť vo výške 10 000,- eur uloženú v bielej papierovej obálke,
- v presne nezistených dňoch v dobe od 15. 12. 2016 do začiatku októbra 2019 pri niekoľkých osobných stretnutiach v centre mesta Žiar nad Hronom finančné hotovosti v jednotlivých sumách nie menších ako 100,- eur, v súhrnnej výške 900,- eur,
- dňa 04.04.2017 prostredníctvom poštového poukazu na adresu bydliska finančnú hotovosť vo výške 5.000,- eur,
- dňa 10.04.2017 prostredníctvom poštového poukazu na adresu bydliska finančnú hotovosť vo výške 2.000,- eur,
- dňa 08.06.2017 prostredníctvom poštového poukazu na adresu bydliska finančnú hotovosť vo výške 600,- eur,
- dňa 03.07.2017 prostredníctvom poštového poukazu na adresu bydliska finančnú hotovosť vo výške 5.000,- eur,
- dňa 08.09.2017 prostredníctvom poštového poukazu na adresu bydliska finančnú hotovosť vo výške 2.000,- eur,
- dňa 11.10.2017 prostredníctvom poštového poukazu na adresu bydliska finančnú hotovosť vo výške 100,- eur,
- dňa 02.11.2017 prostredníctvom poštového poukazu na adresu bydliska finančnú hotovosť vo výške 1.000,- eur,
- dňa 30.11.2017 prostredníctvom poštového poukazu na adresu bydliska finančnú hotovosť vo výške 120,- eur,
- dňa 19.12.2017 prostredníctvom poštového poukazu na adresu bydliska finančnú hotovosť vo výške 1.000,- eur,
- dňa 10.01.2018 prostredníctvom poštového poukazu na adresu bydliska finančnú hotovosť vo výške 200,- eur,
- dňa 22.01.2018 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 1.500,- eur,
- dňa 25.01.2018 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 1.500,- eur,
- dňa 12.02.2018 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 250,- eur,
- dňa 17.04.2018 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 300,- eur,
- dňa 26.04.2018 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 150,- eur,
- dňa 09.05.2018 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 550,- eur,
- dňa 22.05.2018 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 200,- eur,
- dňa 11.06.2018 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 2.000,- eur,
- dňa 12.06.2018 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 2.000,- eur,
- dňa 13.06.2018 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 1.000,- eur,
- dňa 20.06.2018 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 2.000,- eur,
- dňa 05.08.2018 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 200,- eur,
- dňa 07.08.2018 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 2.500,- eur,
- dňa 14.08.2018 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q.

- dňa 28.04.2019 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 100,- eur,
- dňa 08.05.2019 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 150,- eur,
- dňa 19.05.2019 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 50,- eur,
- dňa 22.05.2019 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 100,- eur,
- dňa 29.05.2019 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 150,- eur,
- dňa 05.06.2019 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 100,- eur,
- dňa 18.06.2019 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 100,- eur,
- dňa 20.06.2019 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 100,- eur,
- dňa 24.06.2019 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 300,- eur,
- dňa 15.07.2019 prostredníctvom poštového poukazu na adresu bydliska finančnú hotovosť vo výške 1.200,- eur,
- dňa 06.08.2019 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 490,- eur,
- dňa 16.08.2019 prostredníctvom poštového poukazu na adresu bydliska finančnú hotovosť vo výške 200,- eur,
- dňa 28.08.2019 prostredníctvom poštového poukazu na adresu bydliska finančnú hotovosť vo výške 200,- eur,
- dňa 26.09.2019 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 150,- eur,
- dňa 30.09.2019 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 70,- eur,
- dňa 02.10.2019 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 30,- eur,
- dňa 03.10.2019 bezhotovostným bankovým prevodom zo svojho osobného účtu č. Q. vedeného v Q. Q., a.s. na účet č. Q., vedený v G., a.s. finančné prostriedky vo výške 50,- eur,
- dňa 07.10.2019 prostredníctvom poštového poukazu na adresu bydliska finančnú hotovosť vo výške 300,- eur,

poškodený M. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXXX/X, E. mu takýmto spôsobom v dobe od prvej polovice decembra roku 2016 až do dňa 07. 10. 2019 pod nátlakom a hrozbami kompromitácie jeho osoby niekoľko krát osobne, no najmä prostredníctvom poštových poukazov na adresu bydliska a formou bezhotovostných bankových transakcií nedobrovoľne poskytol finančné prostriedky v celkovej výške 56 810,- eur.

Za to súd I. stupňa obvinenému uložil podľa § 189 ods. 3 Trestného zákona v spojení s § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona mu uložil ochranný dohľad v trvaní 1 roka [s konštatovaním povinnosti podľa § 77 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody oznamovať potrebné údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať a osobne sa hlásiť v určených lehotách].

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenému M. P.

škodu v sume 56 810 eur.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej tiež „odvolací súd“) na základe odvolania obvineného rozsudkom z 19. marca 2024, sp. zn. 5To/126/2022, podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil rozsudok súdu I. stupňa vo výroku o treste a ochrannom dohľade a sám podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku uložil obvinenému podľa § 189 ods. 3 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 6 mesiacov, na výkon ktorého obvineného podľa § 48 ods. 2 písm. a), ods. 4 Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil odvolací súd obvinenému ochranný dohľad v trvaní 1 roka.

* * *

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal obvinený prostredníctvom obhajcu (JUDr. Rastislava Urbániho, PhD., LL.M., advokáta so sídlom v Banskej Bystrici) dovolanie, v ktorom uplatnil dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), písm. h), písm. i) Trestného poriadku s tým, že dovolanie smeruje proti výroku o treste.

Bez priradenia konkrétnej argumentácie k jednotlivým uplatneným dôvodom dovolania obvinený v odôvodnení dovolania v podstatnom uviedol (v citácii):

„Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.02.2024, č. k. PL. ÚS 3/2024-112 došlo k pozastaveniu účinnosti čl. I, čl. II bodu 39, čl. II bodu 134 v časti týkajúcej sa § 567t ods. 4 a čl. XVII zákona z 8. februára 2024, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej aj ako „uznesenie Ústavného súdu SR“).

Nakoľko uznesením Ústavného súdu SR došlo v čase rozhodovania o mojom odvolaní k pozastaveniu účinnosti novelizovaných ustanovení Trestného zákona, ktoré mali v čase rozhodovania rozhodujúci význam pre konanie a rozhodnutie vo veci samej v trestnom konaní vedenom voči mojej osobe, som presvedčený, že došlo k splneniu podmienok pre obligatórne prerušenie trestného stíhania mojej osoby.

To, že mala pozastavená novela Trestného zákona rozhodujúci význam pre konanie a rozhodnutie vo veci samej, je zrejmé už len z toho, že v mojom prípade dochádzalo k markantným zmenám v trestných sadzbách, ktorých uloženie prichádzalo do úvahy za spáchanie trestného činu kladeného mi za vinu, ktoré boli v zmysle v tom čase pozastavenej novely výrazne nižšie, a teda pre mňa priaznivejšie. Skutok uvedený vo výrokovej časti odsudzujúceho rozsudku, teda trestne stíhaný skutok pripúšťal možnosť uloženia trestu odňatia slobody v rozmedzí 10 až 20 rokov. Ako uvádzam vyššie, Národná rada SR schválila novelu Trestného zákona, ktorej účinnosť bola v čase rozhodovania o mojom odvolaní pozastavená, v ktorej sa výrazne menila trestná sadzba stíhaného skutku, keď pri jej aplikácii prichádzala v mojom prípade do úvahy trestná sadzba v rozmedzí 4 až 10 rokov, teda ide o výrazne nižšiu trestnú sadzbu a teda miernejšiu, pre mňa priaznivejšiu. Takáto neporovnateľne nižšia trestná sadzba vychádza zo zmien pri určovaní výšky škody, ktorá mala pri páchaní trestného činu vzniknúť.

Hoci podľa § 2 ods. 1 Trestného zákona sa trestnosť činu posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný, avšak ak v čase medzi spáchaním činu a vynesení rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší. S poukazom na toto pravidlo potom prichádza do úvahy právne posúdenie stíhaného skutku práve podľa Trestného zákona v znení novely Trestného zákona, nakoľko bola v tom čase v priaznivejšom právnom predpise s pozastavenou účinnosťou dolná aj horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby miernejšia t. j. pre mňa priaznivejšia.

Samotná právna norma v § 228 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku vymedzuje rozhodujúcu povahu právneho predpisu alebo jeho časti s pozastavenou účinnosťou alternatívnym spôsobom, a to tak, že právny predpis (jeho časť) musí byť rozhodujúci pre konanie alebo pre rozhodnutie vo veci samej. Vychádzajúc z uvedeného, pre rozhodnutie vo veci samej, ktoré v prípade uznania viny musí urobiť vždy iba súd, bude vo všeobecnosti rozhodujúca, napríklad zmena zákonných hraníc trestnej sadzby pri určitom trestnom čine (ako tomu bolo v mojom prípade), ako aj zmeny v ďalších ustanoveniach týkajúcich sa ukladania trestov. Ak má v dôsledku ustanovení novely s pozastavenou účinnosťou trestnosť určitého činu zaniknúť, v takom prípade je rozhodujúci význam takýchto ustanovení nepochybný (pre konanie i pre rozhodnutie vo veci samej), a to v akomkoľvek štádiu trestného stíhania.

Žiada sa poznamenať, že obligatórne prerušenie novelou dotknutých trestných stíhaní podľa § 228 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku má okrem opory v zákonomnom texte aj svoje opodstatnenie z hľadiska účelu. V zásade je neprijateľné, aby sa voči obvinenému aktívne viedlo trestné stíhanie (vrátane vykonávania procesných úkonov negatívne zasahujúcich do jeho osobnej alebo majetkovej sféry a možného rozhodovania súdu vo veci samej o vine a treste) podľa doterajšej právnej úpravy, ktorá je pre neho menej priaznivá a ktorá bola zmenená novou, priaznivejšou právnou úpravou, iba preto, že účinnosť novely platnej právnej úpravy bola dočasne pozastavená ústavným súdom. V takejto situácii musí mať záujem na ústavnom a zákonomnom vyvedení trestnej zodpovednosti prednosť pred rýchlosťou trestného konania.

Zákonodarcu, ktorým je Národná rada Slovenskej republiky a do právomoci ktorého patrí aj trestná legislatíva a trestná politika štátu, prejavil novelou výslovnú a právne relevantnú vôľu, aby s účinnosťou od 15. marca 2024 boli určité trestnoprávne relevantné konania posudzované inak než dovtedy, či už z hľadiska viny, alebo z hľadiska trestu, pričom pozastavenie účinnosti čl. I zákona č. 40/2024 Z. z. ústavným súdom predstavuje len dočasné a mimoriadne opatrenie. Nemyslím si, že zodpovedá princípu spravodlivosti a materiálneho poňatia právneho štátu, aby boli aj po 15. marci 2024 právoplatne (napr. v rámci odvolacieho konania) odsudzovaní obvinení resp. obžalovaní za trestné činy, ktoré už podľa výslovne prejavenej vôle zákonodarcu v tom čase nemali byť trestné, prípadne aby im boli právoplatne ukladané také tresty, ktoré sa im podľa výslovne prejavenej vôle zákonodarcu už ukladať nemali, bez prihliadnutia na to, že účinnosť novej právnej úpravy bola ústavným súdom iba dočasne pozastavená (ako prejav určitého inštitucionálneho „konfliktu“ medzi zákonodarcom a ústavným súdom, aj keď v ústave predvídaného) a v rámci konania pred ústavným súdom prakticky rovnako prichádza do úvahy, že ústavný súd návrhom na vyslovenie nesúladu minimálne pri niektorých napadnutých ustanoveniach novely nevyhovie.

Rád by som dal do pozornosti i fakt, že v tom čase už dochádzalo k masívnemu prerušovaniu trestných konaní, napríklad Špecializovaným trestným súdom, množstvom krajských i okresných súdov. Teda je zrejmé, že väčšina predstaviteľov trestno-právnej praxe sa prikláňala k nutnosti novelou dotknuté trestné konania prerušiť, pričom Trestný poriadok nerozlišuje povinnosť prerušenia trestného stíhania ak nastanú dôvody na tento postup v závislosti od konkrétneho štádia trestného konania, a teda túto povinnosť zákon príslušným orgánom ustanovuje tak v konaní pred súdom, ako aj v prípravnom konaní.

Som jednoznačne presvedčený, že ak príslušný súd trestné konanie vedené voči mojej osobe pred rozhodnutím o mojom odvolaní neprerušil, došlo z jeho strany k obrovskému pochybeniu, kedy bolo zasiahnuté do môjho práva na obhajobu závažným spôsobom, došlo k nesprávnemu použitiu hmotno-právneho ustanovenia (§ 2 ods. 1 Trestného zákona), no a súd de facto uložil trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, ktorú ustanovuje právny predpis, ktorý sa mal na moju trestnú vec aplikovať.

Opätovne pripomínam, že EŠLP vlastnou judikatúrou kreoval právo na priaznivejšiu neskoršiu právnú úpravu ako zásadu práva (napr. rozsudok EŠLP vo veci Jidic proti Rumunsku). Ak bol už niekto právoplatne odsúdený podľa predchádzajúcej pre páchatel'ov nepriaznivejšej právnej úpravy, nález nevytvára žiadnu prekážku ani potenciálnej prejudiciálnej otázke k interpretácii práva Európskej únie v rámci čl. 49 ods. 1 charty a udržateľnosti takéhoto odsúdenia.

Zastávam názor, že napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 5To/126/2022 zo dňa 19.03.2024, ktoré predchádzalo rozhodnutiu v merite veci, bolo zásadným spôsobom porušené moje právo na obhajobu.

Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pritom vyplýva, že dovolací súd je zisteným skutkovým stavom viazaný, ale len za predpokladu, že tzv. skutková veta obsiahnutá vo výrokovej časti rozsudku obsahuje vyjadrenia všetkých skutkových okolností, ktoré vyžaduje použitá právna kvalifikácia skutku. Inými slovami vtedy, ak skutkové zistenia ustálené súdom vykazujú všetky znakom určené znaky príslušnej skutkovej podstaty trestného činu. Toto „vyjadrenie všetkých skutkových okolností, ktoré vyžaduje použitá právna kvalifikácia" sa však nemôže chápať tak, že je splnené formálne, slovným uvedením znaku skutkovej podstaty v texte skutkovej vety. Musí zodpovedať zákonnému vymedzeniu príslušného znaku v zmysle právne relevantného obsahu ustáleného zákonom zodpovedajúcim spôsobom vykonania a hodnotenia dôkazov.

Nehovoriac o tom, že odvolací súd pochybil aj z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutku nesprávnym použitím hmotnoprávneho ustanovenia § 2 ods. 1 Trestného zákona, ktoré hovorí o nutnosti aplikovať retroaktivitu v prospech páchatel'a, kedy malo dôjsť obligatórne k prerušeniu trestného konania z dôvodu pozastavenia účinnosti zákona, ktorý mal pre posúdenie mojej trestnej veci rozhodný význam (najmä pre uloženie samotného trestu, ktorý by bol pri súčasnej právnej úprave pre mňa oveľa priaznivejší), čím došlo k porušeniu princípu retroaktivity v prospech páchatel'a, ktorý je jedným zo základných pilierov trestného práva ako takého. No a v čoho dôsledku napokon došlo k uloženiu trestu odňatia slobody na základe trestných sadzieb, ktoré nie sú pre skutok kladený mi za vinu relevantné.

S prihliadnutím na vyššie popísané skutočnosti a citované zákonné ustanovenia navrhujem, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, tomuto dovolaniu vyhovel a podľa ustanovenia § 386 ods. 1, ods. 2, ustanovenia § 388 ods. 1 Trestného poriadku, z dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c), písm. h), písm. i) Trestného poriadku vlastným rozsudkom takto rozhodol:

Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 5To/126/2022 zo dňa 19.03.2024 a konaním, ktoré mu predchádzalo bol porušený zákon v ustanoveniach § 318 ods. 1 Trestného poriadku, § 228 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku, § 2 ods. 1 Trestného zákona, čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 a čl. 7 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v neprospech mojej osoby.

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5To/126/2022 zo dňa 19.03.2024 sa zrušuje.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozsudky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad."

* * *

Prokurátor Krajskej prokuratúry Banská Bystrica (ďalej tiež „prokurátor") v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedol (v citácii):

„Odsúdený V.T. v podstate v merite veci napadá len skutočnosť, že odvolací súd mal obligatórne (namiesto rozhodnutia vo veci) prerušiť trestné stíhanie v zmysle ustanovenia § 228 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku, a to z dôvodu zákona č. 40/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý nadobudol účinnosť dňa 06.08.2024 (ďalej len „Novela TZ"), pretože v dôsledku nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. k. PL. ÚS 3/2024-112 z 28. februára 2024 bola pozastavená jeho účinnosť, ktorá mala nastať už 15.03.2024.

Obhajoba vo svojom podaní opomína skutočnosť, že na okolnosti priaznivejšieho postavenia odsúdeného

v dôsledku Novely TZ odvolací súd náležite reflektoval pri výmere trestu aplikáciou mimoriadneho zníženia trestu podľa ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona (str. 17 rozhodnutia KS BB), ktorý znížil nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov (trest uložený prvostupňovým súdom) na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov a 6 mesiacov, čo sa objektívne približuje k dolnej hranici trestnej sadzby (pozn. 4 roky), v ktorej by odsúdený bol aj po Novele TZ.

Akokoľvek ďalšia právna argumentácia, ktorú prezentuje obhajoba vo svojom podaní tak nemá právny zmysel, pretože jej akceptovaním by došlo k popretiu akýchkoľvek teoreticko-právnych východísk právneho štátu, ak sa riadime čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, že SR je právny štát, kde všeobecné právne predpisy sú právne záväzné v čase ich platnosti a účinnosti. Akýkoľvek pridružený materiálny výklad práva (z hľadiska princípu spravodlivosti) pripúšťam, ale tento by mal relevantný zmysel, len v prípade, ak by došlo k excesu pri ukladaní trestu (napríklad by odvolací súd v prípade odvolania prokurátora v neprospech odsúdeného uložil odsúdenému nepodmienečný trest odňatia slobody blízko hornej hranici trestnej sadzby, napríklad vo výmere 18 rokov), v tomto prípade ale odvolací súd odsúdenému kvôli tomuto mimoriadne znížil trest o 4 roky a 6 mesiacov.

Argumentácia týkajúca sa, že odvolací súd mal postupovať v intenciách ustanovenia § 228 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku je ako dovolací dôvod absolútne irelevantná, pretože ide o procesné dôvody, ale aj v samotnej podstate je nesprávna a účelová. Aj gramatický výklad uvedeného ustanovenia je pomerne jednoznačný, ide o právnu prekážku, ktorá ak by nastala, objektívne by to odvolaciemu súdu znemožnilo na určitý čas aplikovať konkrétnu právnu normu, teda vo veci konať a rozhodnúť. Takouto právnu prekážkou by nepochybne bolo, ak by Ústavný súd SR pozastavil účinnosť niektorého z trestných činov uvedených v osobitnej časti aktuálne platného a účinného Trestného zákona, teda súdu by absentovalo zákonné ustanovenie, podľa ktorého by mohol posúdiť trestnosť skutku popísaného v obžalobe. Takáto situácia ale nikdy nenastala, pretože Ústavný súd SR pozastavil účinnosť Novely TZ pred nadobudnutím jej účinnosti.

Uvedeným konaním (resp. nekonaním) odvolacieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu práva na obhajobu, odvolací súd rozhodoval v intenciách účinnej právnej úpravy a uložený trest je v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby (pozn. a to dokonca aj po Novele TZ), vôbec nemohlo dôjsť k porušeniu žiadneho hmotnoprávneho ustanovenia. Z uvedeného dôvodu tak jednoznačne vyplýva, že nebolo možné žiadnym spôsobom naplniť žiadny dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c), h) alebo i) Trestného poriadku.

Na základe vyššie uvedených skutočností je zrejmé, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c), h) a i) Trestného poriadku nie je daný, preto navrhujem, aby bolo predmetné dovolanie Najvyšším súdom Slovenskej republiky odmietnuté na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku."

Prostredníctvom splnomocnenca JUDr. Vladimíra Várinskeho, advokáta so sídlom v Banskej Bystrici, sa k dovolaniu obvineného vyjadril poškodený M. P., ktorý okrem citovania odborného článku JUDr. Petra Šamka „Skutočne musia byť trestné stíhania po rozhodnutí ústavného súdu o pozastavení účinnosti novely Trestného zákona prerušené?" uverejneného v Právnych listoch v roku 2024, uviedol (v citácii):

„Pokým teda Novela Trestného zákona nenadobudla účinnosť, nakoľko jej účinnosť bola pozastavená uznesením ústavného súdu a preto nebola aplikovateľná (použiteľná) na predmetnú trestnú vec, nemohol byť a nebol naplnený ani zákonný dôvod pre prerušenie predmetného trestného stíhania podľa ust. § 228 ods. 2 písm. e) Tr. por. Odvolací súd teda postupoval plne lege artis, pokiaľ trestné stíhanie Odsúdeného z týchto dôvodov neprerušil a vo veci vydal konečné meritórne rozhodnutie.

Odsúdený ďalej argumentuje tým, že nakoľko odvolací súd predmetné trestné stíhanie neprerušil, tento dňa 19.03.2024 meritórne rozhodoval aplikujúc pritom Trestný zákon v znení pred nadobudnutím účinnosti Novely Trestného zákona (ku ktorej došlo dňa 06.08.2024), podľa ktorého znenia Trestného zákona bola trestná sadzba trestu odňatia slobody za stíhaný trestný čin od 10 rokov do 20 rokov (čo Odsúdený považuje za neprimerane prísne), pričom v prípade, ak by odvolací súd trestné stíhanie

prerušíl a v tomto pokračoval až po rozhodnutí Ústavného súdu SR, trest by Odsúdenému ukladal podľa Trestného zákona účinného od 06.08.2024 (po nadobudnutí účinnosti Novely Trestného zákona) v trestnej sadzbe od 4 rokov do 10 rokov trestu odňatia slobody. Nakoľko tak však odvolací súd nepostupoval, uložil Odsúdenému trest odňatia slobody mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Ani s touto argumentáciou Odsúdeného nie je možné súhlasiť. Ako už bolo uvedené, odvolací súd dňa 19.03.2024 aplikoval na prípad odsúdeného v danom čase účinný Trestný zákon tak, ako mu to ukladá ust. § 2 ods. 1 Tr. zák.. Odvolací súd pritom svojim rozsudkom zrušil pôvodný rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o treste a sám rozhodujúc Odsúdenému mimoriadne znížil trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby, stanovenej v tom čase účinným Trestným zákonom, keď uložil Odsúdenému trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 6 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Je teda evidentné, že k uloženiu trestu odňatia slobody Odsúdenému mimo Trestným zákonom ustanovenej trestnej sadzby síce došlo, avšak plne v prospech Odsúdeného a plne v súlade s právnou úpravou (mimoriadnym znížením trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby).

Čo je však podstatné a kľúčové, uložením trestu odňatia slobody Odsúdenému vo výmere 5 rokov a 6 mesiacov nemohlo dôjsť k uloženiu trestu odňatia slobody mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby ani v tom prípade, ak by odvolací súd - v intenciách požiadaviek Odsúdeného - aplikoval na jeho prípad Trestný zákon po nadobudnutí účinnosti Novely Trestného zákona, teda pri použití ustanovení Trestného zákona v znení účinnom od 06.08.2024 (ktorý v čase rozhodovania odvolacieho súdu účinný nebol). Ako to totiž sám Odsúdený správne konštatuje vo svojom Dovolaní, Trestný zákon v znení zákona č. 40/2024 Z. z., ustanovuje za skutok spáchaný Odsúdeným trestnú sadzbu trestu odňatia slobody v intervale od 4 rokov do 10 rokov. Pokiaľ teda odvolací súd napadnutým rozhodnutím uložil Odsúdenému trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 6 mesiacov, je zrejmé, že odvolací súd ukladal trest v medziach trestnej sadzby ustanovenej tak Trestným zákonom účinným do 06.08.2024 (pri mimoriadnom znížení trestu), no zároveň aj v medziach trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom účinným po 06.08.2024, aplikácie ktorého Trestného zákona sa Odsúdený dovoľáva a to dokonca uložením trestu pri dolnej hranici trestnej sadzby, stanovenej Trestným zákonom priaznivejším pre Odsúdeného, z ktorého dôvodu potom Odsúdeným uvádzaný dovolací dôvod podľa ust. § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. nie je daný.

Bez významu potom nie je ani skutočnosť, že odvolací súd mimoriadne znižoval trest odňatia slobody Odsúdenému - okrem iného - aj z dôvodu prijatia Novely Trestného zákona, ktorá v čase rozhodovania odvolacieho súdu účinnou síce nebola, no odvolací súd prihliadal na tú skutočnosť, že v prípade ak by zákon č. 40/2024 Z. z. účinnosť nadobudol, z dôvodu zmeny výšky škody podľa § 125 Tr. zák., tak by sa v prípade Odsúdeného nejednalo o tzv. značnú škodu, ale len o škodu väčšiu, v ktorom prípade by potom Odsúdenému hrozil trest odňatia slobody v intervale od 4 rokov do 10 rokov (str. 17 napadnutého rozsudku odvolacieho súdu). Inak povedané, odvolací súd pri rozhodovaní ukladal Odsúdenému trest de facto (nie de iure) podľa Trestného zákona, ktorý bol/je pre Odsúdeného priaznivejší (hoci nemusel, keď tento zákon v danom čase ešte nebol účinný), plne tým fakticky naplňajúc zmysel a účel zásady časovej pôsobnosti Trestných zákonov, vyjadrenej v ust. § 2 ods. 1 Tr. zák. Nemôže potom obstať ani ďalší z Odsúdeným uvádzaných dovolacích dôvodov vymedzených v ust. § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Odsúdený ďalej argumentuje tým, že Novela Trestného zákona mala nadobudnúť účinnosť pôvodne dňa 15.03.2024 (nebyť pozastavenia jej účinnosti uznesením Ústavného súdu SR), ktorým dňom mala začať jej aplikácia orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi, pričom k rozhodnutiu o odvolaní došlo odvolacím súdom dňa 19.03.2024.

V tejto súvislosti sa Poškodenému žiada dať do pozornosti dovolaciemu súdu, že Odvolací súd by meritorne o odvolaní Odsúdeného rozhodol omnoho skôr (než dňa 19.03.2024) a omnoho skôr, než bola Národnou radou SR schválená Novela Trestného zákona, pokiaľ by sám Odsúdený svojim obštrukčným správaním nezmaril množstvo pôvodne odvolacím súdom nariadených verejných zasadnutí v tejto veci.

Pokiaľ teda procesným postupom odvolacieho súdu, resp. napadnutým konečným rozhodnutím, nebol porušený zákon (resp. ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo), ktorá skutočnosť je potom zákonným predpokladom pre podanie Dovolania, je zrejmé, že nemohli byť a nie sú naplnené dovolacie dôvody a podané Dovolanie je potrebné vyhodnotiť ako nedôvodné.

S prihliadnutím na uvedené teda Poškodený navrhuje, aby Najvyšší súd SR ako súd dovolací, Dovolanie Odsúdeného podľa ust. § 382 písm. c) Tr. por. odmietol z dôvodu, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa ust. § 371 Tr. por.

Alternatívne Poškodený navrhuje, aby Najvyšší súd SR ako súd dovolací, Dovolanie Odsúdeného podľa ust. § 392 ods. 1 Tr. por. zamietol z dôvodu, že nie sú preukázané dôvody dovolania."

* * *

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na zákonom určenom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že boli splnené aj podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Pripomína, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je ako dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytykaných napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

Poznamenáva tiež, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

* * *

Dovolací súd konštatuje, že obvinený v dovolaní uplatnil dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. h) a písm. i) Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu), právu obvineného na obhajobu v trestnom konaní zodpovedá povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu (podľa jednotlivých štádií trestného konania) vytvoriť obvinenému podmienky pre uplatnenie jeho procesných práv a povinnosť zákonným spôsobom reagovať na ich uplatnenie. Ide o povinnosť vytvorenia obvinenému procesného rámca v zmysle reálnej možnosti na realizáciu jeho procesných práv, pričom spôsob a rozsah ich realizácie už je vecou

procesnej aktivity samého obvineného.

Trestný poriadok pritom obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod.

Zákon vo vzťahu k výroku o treste upravuje v ustanovení § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dva dovolacie dôvody (pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstáť v dôsledku chybného výroku o vine). Podľa uvedeného ustanovenia možno dovolanie podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Uložením trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu odňatia slobody obvinenému mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol uznaný za vinného, ako aj prekročenie maximálnej zákonom stanovenej výmery trestu (napr. domáceho väzenia, povinnej práce, peňažného trestu, zákazu činnosti, zákazu pobytu a vyhostenia).

Dovolanie možno podať aj vtedy, ak súd uložil obvinenému taký druh trestu, ktorý Trestný zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa. Tento dovolací dôvod možno použiť aj v prípadoch, pri ktorých boli súčasne (popri sebe) uložené viaceré tresty, hoci Trestný zákon uloženie takýchto trestov súčasne nepripúšťa - § 34 ods. 7 Trestného zákona.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť), dovolací súd zdôrazňuje, že nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa primárne rozumie, že súdmi v pôvodnom konaní ustálený skutok bol vo výroku o vine odsudzujúceho rozhodnutia právne kvalifikovaný ako trestný čin, hoci nenaplnia znaky akéhokoľvek trestného činu, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, než pre aký bola obvinený uznaný za vinného.

Podstatou správneho právneho posúdenia skutku (správnej právnej kvalifikácie) je tak správna aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený (formulovaný v tzv. skutkovej vete odsudzujúceho výroku o vine) v napadnutom rozhodnutí súdu bol z pohľadu zákonných znakov správne subsumovaný (podradený) pod konkrétnu skutkovú podstatu príslušného trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu.

Z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je však potrebné zdôrazniť, že správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Je z nej tak zrejmé, že dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Záver obsiahnutý vo výroku o vine odsudzujúceho rozsudku, formulovaný v tzv. skutkovej vete, je odrazom procesu hodnotenia vo veci vykonaných dôkazov, ktorý je tak zákonom zverený výlučne súdom v pôvodnom konaní, keď výnimku v tomto smere v rámci dovolacieho konania predstavuje len prípad podania dovolania ministrom spravodlivosti z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, čo však zjavne nie je posudzovaný prípad. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku tak nie je možné z pohľadu dovolacieho súdu posudzovať správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov v intenciách § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Pri hodnotení dovolacej argumentácie je tak dovolací súd viazaný skutkovými zisteniami formulovanými v tzv. skutkovej vete výroku o vine odsudzujúceho rozsudku.

Spoločným menovateľom argumentov, o ktoré obvinený dovolacie dôvody opiera, je námietka, že odvolací súd po tom, čo ústavný súd svojím rozhodnutím z 28. februára 2024, č. k. PL. ÚS 3/2024 - 112 pozastavil účinnosť čl. I, čl. II bodu 39, čl. II bodu 134 v časti týkajúcej sa § 567t ods. 4 a čl. XVII zákona z 8. februára 2024, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v

znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, nepostupoval podľa § 318 ods. 1 Trestného poriadku a § 228 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku a neprerušil trestné stíhanie obvineného, ale vo veci meritórne rozhodol.

Podľa § 318 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd preruší trestné stíhanie, ak v odvolacom konaní vyjde najavo, že po vyhlásení napadnutého rozsudku nastala niektorá z okolností uvedených v § 228 ods. 2, § 241 ods. 3, § 244 ods. 4 alebo § 283 ods. 5 alebo, ak nemožno obžalovanému doručiť predvolanie na verejné zasadnutie odvolacieho súdu.

Podľa § 228 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku policajt preruší trestné stíhanie, ak ústavný súd alebo Súdny dvor Európskej únie pozastaví účinnosť právneho predpisu alebo jeho časti, ktorého použitie je rozhodujúce pre konanie alebo rozhodnutie vo veci samej.

Pri posudzovaní aplikovateľnosti inštitútu prerušenia trestného stíhania podľa § 228 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku je kľúčové správne interpretovať moment, kedy sa právny predpis stáva „použiteľným“ pre rozhodovanie vo veci samej. Teória práva jasne rozlišuje medzi samostatnou existenciou novely ako legislatívneho aktu a jej faktickým včlenením do pôvodného kódexu. K tejto inkorporácii a následnej možnosti praktickej aplikácie dochádza výlučne v okamihu nadobudnutia účinnosti novelizovaného právneho predpisu. Dovtedy zostáva právna úprava v stave legislatívnej prípravy bez vplyvu na prebiehajúce spoločenské vzťahy.

Z gramatického a logického rozboru predmetného ustanovenia vyplýva, že mechanizmus prerušenia trestného stíhania je viazaný na procesnú prekážku v podobe pozastavenia účinnosti takej normy, ktorá už reálne vyvoláva právne účinky. Termín „použitie“, ktorý zákonodarca zvolil, explicitne predpokladá existenciu účinnej normy, ktorú by orgány činné v trestnom konaní alebo súdy vôbec mohli v praxi uplatniť. Ak určitá novela zákona (čo je tiež zákon) ešte nenadobudla účinnosť - či už z dôvodu plynúcej legisvakačnej lehoty, alebo v dôsledku intervenčného rozhodnutia ústavného súdu - nemožno o jej „použití“ uvažovať a takýto právny predpis je pre aplikačnú prax neexistujúci, pretože spoločenské, a v ich rámci aj právne vzťahy, ktoré má upravovať (avšak ich ešte zmeneným spôsobom neupravuje) účinným spôsobom naďalej (ešte stále) upravuje predchádzajúca, doposiaľ nezmenená právna úprava.

Argumentácia, podľa ktorej by sa malo vyčkávať na potenciálne priaznivejšiu úpravu, ktorej účinnosť bola pozastavená, neobstoí pred princípom continuity a plynulosti trestného konania. Súdy sú povinné rozhodovať podľa aktuálne účinného právneho stavu.

Úlohou trestných súdov v prípadoch akým je posudzovaný - pri existencii účinnej zákonnej úpravy súčasná existencia jej zákonnej zmeny, ktorá však nenadobudla účinnosť - nie je posudzovať hypotetické výhody takéhoto neúčinného zákona (novely zákona) pre obvineného, a svoje rozhodovanie tak prispôbovať požiadavkám obvineného, resp. v rámci komparácie zohľadňovať, ktorá zákonná úprava je preň priaznivejšia, a takým spôsobom si v podstate v otázke aplikácie právnej normy vyberať medzi účinným zákonom a v skutočnosti zákonom, vo vzťahu ku ktorému nie je zjavné, či vôbec účinnosť v budúcnosti nadobudne, a to ani s poukazom na zásadu retroaktivity v prospech obvineného vyjadrenú v § 2 ods. 1 Trestného zákona.

Aj novela Trestného zákona, ktorej účinnosť bola rozhodnutím ústavného súdu pozastavená, je len zákonom, ktorý nenadobudol účinnosť a v posudzovanom prípade navyše ani nejde o zákon, ktorý by už skôr v akomkoľvek časovom momente bol účinný, a preto takýto „neúčinný zákon“ bol aj v procesnej pozícii v čase rozhodovania odvolacieho súdu neaplikovateľný.

Argumentáciu obvineného, podľa ktorej neprerúšením trestného stíhania a neaplikovaním na jeho trestnú vec Trestný zákon zohľadňujúci jeho - obsahom síce priaznivejšiu - ale neúčinnú novelu, došlo k zásahu do jeho práva na obhajobu závažným spôsobom, ako aj k nesprávnemu použitiu hmotnoprávneho ustanovenia a k uloženiu trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, dovolací súd hodnotí ako nesprávnu.

Naopak, v posudzovanom prípade dokonca prístupom, ktorý v otázke trestania zvolil odvolací súd, tento postupoval v rozpore s vyššie uvedenými závermi, a to v prospech obvineného. Hoci nie formálne, ale nepochybne materiálne totiž zohľadnil (keď tým zdôvodňoval použitie mimoriadneho zmiernovacom ustanovenia) trestnú sadzbu, v ktorej by prichádzalo do úvahy ukládanie obvinenému trest odňatia slobody v prípade účinnosti predmetnej novely Trestného zákona (keď táto priaznivejšia trestná sadzba sa odvíjala od do úvahy prichádzajúcej priaznivejšej právnej kvalifikácie žalovaného skutku).

Týmto spôsobom odvolací súd v prospech obvineného priznal ešte neúčinnnej novele Trestného zákona jej aplikačný význam a účinok, ktorý však právne nemala.

Navyše treba zdôrazniť (ako na to inak priliehavo poukazujú vo vyjadreniach prokurátor aj poškodený), že z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je nepochybné, že tento uložil obvinenému v rozpätí trestnej sadzby 10 až 20 rokov trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 6 mesiacov, za použitia mimoriadneho zníženia trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby podľa § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona.

Tento postup odvolací súd okrem iného odôvodnil aj tým, že pri výmere trestu prihliadal aj na skutočnosť, že ak by nadobudla účinnosť novela Trestného zákona (č. 40/2024 Z. z. z 8. februára 2024), z dôvodu zmeny výšky škody podľa § 125 Trestného zákona, by už nešlo v prípade obvineného o značnú škodu, ale o škodu väčšiu (škoda prevyšujúca sumu 20 000 eur) a v takomto prípade by obžalovanému hrozil trest odňatia slobody na 4 roky až 10 rokov.

Z uvedeného je tak zrejmé, že trest odňatia slobody vo výsledku právoplatne uložený obvinenému, pokiaľ bol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, tak výlučne v jeho prospech z dôvodu aplikácie mimoriadneho zmiernovacieho ustanovenia, pričom dokonca aj v prípade, že by mu takýto trest pre súdenú trestnú činnosť bol ukladaný podľa v tom čase neúčinnnej novely Trestného zákona, ktorej aplikácie sa dožadoval, ani v tomto prípade by trest odňatia slobody mu uložený vo výmere 5 rokov a 6 mesiacov nepredstavoval trest uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, keďže táto by bola v rozpätí od 4 do 10 rokov odňatia slobody.

Právne relevantným záverom však je, že trest odňatia slobody 5 rokov a 6 mesiacov nie je trestom uloženým obvinenému mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby (v jeho neprospech) v zmysle Trestného zákona účinného v čase ukládania trestu odvolacím súdom, ktorým bola určená trestná sadzba za súdený trestný čin 10 až 20 rokov odňatia slobody. Z toho dôvodu nebol naplnený dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. h) Trestného zákona.

Čo sa týka námietok obvineného, ktoré by bolo možné všeobecne podradiť pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolací súd konštatuje, že obvinený v nich v súvislosti so znením skutkovej vety rozsudku súdu I. stupňa neuviedol žiadnu konkrétnu skutočnosť, ktorá by spochybňovala vyjadrenie všetkých skutkových okolností, ktoré vyžaduje použitá právna kvalifikácia. V tejto súvislosti dal síce do pozornosti dovolaciemu súdu dve rozhodnutia najvyššieho súdu (rozsudok z 18. septembra 2013, sp. zn. 3Tdo 7/2013 a rozsudok z 19. júna 2012, sp. zn. 1TdoV 16/2011) všeobecne pojednávajúce o kvalite, ktorá je kladená na znenie skutkovej vety výrokovvej časti rozsudku, v súvislosti s vyjadrením všetkých skutkových okolností, ktoré vyžaduje použitá právna kvalifikácia skutku, avšak bez akéhokoľvek konkrétneho súvisu s prejednávanou vecou. Dovolací súd preto len marginálne konštatuje, že znenie skutkovej vety rozsudku súdu I. stupňa vykazuje zákonné znaky skutkovej podstaty pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. b) Trestného zákona.

Pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku bola síce subsumovateľná argumentácia obvineného ustanovením § 2 ods. 1 Trestného zákona (podľa ktorého trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukláda podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje

a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší), a to v alternatíve námietky porušenia tohto (iného) hmotnoprávneho ustanovenia, avšak, ako už vyplýva z vyššie uvedeného, argumentáciu o možnosti aplikácie tohto ustanovenia vo vzťahu k neúčinnnej novele Trestného zákona dovolací súd odmietol.

Sumarizujúc vyššie uvedené tak dovolací súd konštatuje, že z pohľadu dovolateľom vytýkaných chýb (napadnutému rozhodnutiu ani konaniu, ktoré mu predchádzalo) nebol naplnený akýkoľvek dovolací dôvod, ani zo spektra dôvodov, ktoré dovolateľ priamo uplatnil, ale ani z iných dovolacích dôvodov, pod ktoré by ním uvedené námietky inak bolo možné podradiť (subsumovať).

Dovolací súd preto na neverejnom zasadnutí uznesením podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie prijal senát jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.